Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/596

7.3.2024

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2024/596

z 18. decembra 2023

týkajúce sa návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Dánska na roky 2021 – 2030 a súladu opatrení Dánska s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii

(Iba dánske znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 ([1]), a najmä na jeho článok 9 ods. 2 a článok 14 ods. 6,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 ([2]), a najmä na jeho článok 7 ods. 2,

keďže:

Odporúčania týkajúce sa návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Dánska na roky 2021 – 2030

(1) Dánsko predložilo svoj návrh aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu (ďalej len „NEKP“) 29. júna 2023.

(2) V článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 (ďalej len „nariadenie o riadení“) a v prílohe I k nemu sa stanovujú prvky, ktoré sa majú zahrnúť do aktualizovaných integrovaných národných energetických a klimatických plánov. V decembri 2022 Komisia prijala usmernenia pre členské štáty k postupu a rozsahu vypracovania návrhu a konečného znenia aktualizovaných národných energetických a klimatických plánov ([3]). V usmerneniach sa určujú osvedčené postupy a uvádzajú dôsledky nedávneho politického, právneho a geopolitického vývoja politík v oblasti energetiky a klímy.

(3) V súvislosti s plánom REPowerEU ([4]) a v rámci cyklov európskeho semestra 2022 a 2023 kládla Komisia veľký dôraz na reformné a investičné potreby členských štátov týkajúce sa energetiky a klímy s cieľom posilniť energetickú bezpečnosť a cenovú dostupnosť urýchlením zelenej a spravodlivej transformácie. To sa odráža v správach o Dánsku za roky 2022 a 2023 ([5]) a v odporúčaniach Rady pre Dánsko ([6]). Členské štáty by mali vo svojich konečných zneniach aktualizovaných integrovaných energetických a klimatických plánov zohľadniť najnovšie odporúčania pre jednotlivé krajiny.

(4) Odporúčania Komisie v súvislosti s plnením národných cieľov podľa nariadenia o spoločnom úsilí ([7]) (ďalej len „ESR“) vychádzajú z pravdepodobnosti, že členské štáty budú dodržiavať ciele do roku 2030 pri zohľadnení pravidiel využívania nástrojov flexibility podľa ESR.

([1]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Oznámenie Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030 (Ú. v. EÚ C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 607 final, SWD(2023) 604 final.
([6]) COM(2022) 607 final, odporúčanie na odporúčanie Rady; COM(2023) 604 final, odporúčanie na odporúčanie Rady.
([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/857 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/842 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a nariadenie (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 111, 26.4.2023, s. 1).

(5) Cieľom odporúčaní Komisie týkajúcich sa zachytávania, využívania a ukladania oxidu uhličitého je mať prehľad o zamýšľanom zavádzaní týchto technológií na vnútroštátnej úrovni vrátane informácií o ročných objemoch CO_2, ktoré sa plánujú zachytiť do roku 2030, rozdelených podľa zdroja zachyteného CO_2 pochádzajúceho zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica Európskeho parlamantu a Rady 2003/87/ES ([8]), alebo z iných zdrojov, ako sú biogénne zdroje alebo priame zachytávanie zo vzduchu, o plánovanej infraštruktúre na prepravu CO_2 a o potenciálnej vnútroštátnej uskladňovacej kapacite CO_2 a o objemoch vtláčania CO_2, ktoré majú byť k dispozícii v roku 2030.

(6) Odporúčania Komisie týkajúce sa výkonnosti podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 ([9]) (nariadenie o využívaní pôdy, zmene vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve, ďalej len „nariadenie o LULUCF“) sa zameriavajú na dodržiavanie pravidla nulového dlhu zo strany členského štátu za obdobie 2021 – 2025 (obdobie 1) a jeho národného cieľa na obdobie 2026 – 2030 (obdobie 2) s prihliadnutím na pravidlá, ktorými sa upravuje využívanie nástrojov flexibility stanovených v uvedenom nariadení. V odporúčaniach Komisie sa zohľadňuje aj to, že v období 1 sa každé prekročenie emisií podľa nariadenia o LULUCF automaticky prenesie do ESR.

(7) Aby sa adaptáciou na zmenu klímy správne podporilo dosiahnutie cieľov v oblasti energetiky a zmiernenia zmeny klímy, je nevyhnutné identifikovať potenciálne nebezpečenstvá zmeny klímy a analyzovať zraniteľnosti a riziká v oblasti klímy, ktoré môžu ovplyvniť príslušné oblasti, obyvateľstvo a odvetvia. V odporúčaniach Komisie týkajúcich sa adaptácie sa posudzuje rozsah, v akom Dánsko začlenilo do svojho aktualizovaného NEKP adaptačné ciele, ktoré zohľadňujú riziká v oblasti klímy, ktoré by mohli Dánsku brániť v plnení zámerov a cieľov energetickej únie. Dosiahnutie cieľov v aspektoch energetickej únie je bez konkrétnych plánovaných aj realizovaných politík a opatrení v oblasti adaptácie ohrozené.

(8) Odporúčania Komisie, pokiaľ ide o ambície v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, vychádzajú zo vzorca stanoveného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999, ktorý je založený na objektívnych kritériách, a z hlavných politík a opatrení, ktoré chýbajú v dánskom návrhu aktualizovaného NEKP a ktoré by umožnili včasné a nákladovo efektívne dosiahnutie národného príspevku Dánska k záväznému cieľu Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vo výške aspoň 42,5 % v roku 2030, pričom spoločnou snahou je zvýšiť tento podiel na 45 % podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ([10]), pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov. Odporúčania Komisie vychádzajú aj z príspevku Dánska k osobitným cieľom článkov 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedenej smernice a k príslušným politikám a opatreniam na jej rýchlu transpozíciu a vykonávanie. Odporúčania zohľadňujú význam rozvoja komplexného dlhodobého plánovania zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, a najmä veternej energie, s cieľom zviditeľniť európsky výrobný priemysel a prevádzkovateľov sietí v súlade s európskym balíkom predpisov v oblasti veternej energie ([11]).

(9) Odporúčania Komisie týkajúce sa národného príspevku k energetickej efektívnosti vychádzajú z článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 ([12]) o energetickej efektívnosti a zo vzorca uvedeného v prílohe I k uvedenej smernici a zo súvisiacich politík a opatrení na jej vykonávanie.

([8]) Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/839 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa podávania správ a dodržiavania záväzkov a stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania (Ú. v. EÚ L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([11]) Oznámenie o európskom akčnom pláne v oblasti veternej energie, COM(2023) 669 final z 24. októbra 2023 a oznámenie o plnení ambícií EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, COM(2023) 668 final.

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1).

(10) V odporúčaniach Komisie sa osobitná pozornosť venuje cieľom, zámerom a príspevkom a súvisiacim politikám a opatreniam na plnenie plánu REPowerEU s cieľom rýchlo ukončiť závislosť od ruských fosílnych palív. Zohľadňujú sa v nich ponaučenia získané na základe realizácie balíka opatrení s názvom Úspora plynu pre bezpečnú zimu ([13]). Odporúčania odrážajú naliehavú požiadavku zvýšiť odolnosť energetického systému vzhľadom na povinnosti vyplývajúce z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 ([14]) o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 ([15]) o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a v súlade s odporúčaním Komisie týkajúcim sa uskladňovania energie ([16]).

(11) V odporúčaniach Komisie sa zohľadňuje potreba urýchlenia integrácie vnútorného trhu s energiami na posilnenie úlohy flexibility a na zlepšenie postavenia a ochrany spotrebiteľov. V odporúčaniach Komisie sa zohľadňuje aj význam posudzovania počtu domácností žijúcich v energetickej chudobe v súlade s požiadavkami článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a odporúčaním Komisie (EÚ) 2023/2407 ([17]).

(12) Odporúčania Komisie odrážajú význam zaistenia dostatočných investícií do výskumu a inovácií v oblasti čistej energie s cieľom podporiť ich vývoj a výrobnú kapacitu vrátane vhodných politík a opatrení pre energeticky náročné odvetvia a iné podniky, ako aj potrebu zvyšovať úroveň zručností pracovnej sily pre emisne neutrálny priemysel, aby sa upevnilo silné, konkurencieschopné a zelené hospodárstvo v rámci Únie.

(13) Odporúčania Komisie vychádzajú zo záväzkov prijatých podľa Parížskej dohody na postupné znižovanie využívania fosílnych palív, ako aj z významu postupného rušenia dotácií na fosílne palivá.

(14) Odporúčanie Komisie týkajúce sa investičných potrieb nadväzuje na jej posúdenie, či návrh aktualizovaného plánu uvádza všeobecný prehľad investičných potrieb na dosiahnutie zámerov, cieľov a príspevkov v prípade všetkých rozmerov energetickej únie, či obsahuje zdroje financovania, pričom sa rozlišujú súkromné a verejné zdroje, opisuje investície v súlade s dánskym plánom obnovy a odolnosti, dánskym plánom spravodlivej transformácie územia a odporúčaniami pre krajinu na roky 2022 – 2023 vydanými v rámci európskeho semestra a zahŕňa rozsiahle makroekonomické posúdenie plánovaných politík a opatrení. NEKP by mal zaistiť transparentnosť a predvídateľnosť vnútroštátnych politík a opatrení s cieľom podporiť istotu investícií.

(15) Odporúčania Komisie odrážajú rozhodujúci význam širokej regionálnej konzultácie a zaistenia včasnej a inkluzívnej konzultácie o pláne vrátane účinnej účasti verejnosti s dostatočnými informáciami a časovým rámcom, a to v súlade s Aarhuským dohovorom ([18]).

(16) Odporúčania Komisie týkajúce sa spravodlivej transformácie odrážajú posúdenie, či sa v dánskom pláne dostatočne dôkladne identifikujú príslušné sociálne vplyvy klimatickej a energetickej transformácie, jej vplyvy na zamestnanosť a zručnosti, a uvádzajú primerané sprievodné politiky a opatrenia na podporu spravodlivej transformácie pri súčasnom prispievaní k podpore ľudských práv aj rodovej rovnosti.

(17) Odporúčania Komisie pre Dánsko sú podložené posúdením jeho návrhu aktualizovaného NEKP ([19]), ktorý sa uverejňuje spolu s týmto odporúčaním.

([13]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Úspora plynu pre bezpečnú zimu, COM(2022) 360 final.

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Odporúčanie Komisie zo 14. marca 2023 o uskladňovaní energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému EÚ C/2023/1729 (Ú. v. EÚ C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/2407 z 20. októbra 2023 týkajúce sa energetickej chudoby, C/2023/4080 (Ú. v. EÚ L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z 25. júna 1998 (ďalej len „Aarhuský dohovor“).

([19]) SWD(2023) 911.

(18) Dánsko by malo tieto odporúčania náležite zohľadniť pri vypracúvaní svojho konečného znenia aktualizovaného integrovaného NEKP, ktorý má predložiť do 30. júna 2024.

Odporúčania týkajúce sa súladu s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii

(19) Podľa nariadenia (EÚ) 2021/1119 (ďalej len „európsky právny predpis v oblasti klímy“) je Komisia povinná posúdiť súlad vnútroštátnych opatrení s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii. Komisia posúdila súlad dánskych opatrení s týmito cieľmi ([20]). Z tohto posúdenia vychádzajú ďalej uvedené odporúčania. Dánsko by malo náležite zohľadniť tieto odporúčania a nadviazať na ne v súlade s európskym právnym predpisom v oblasti klímy.

(20) Kľúčovým krokom k posilneniu ambícií týkajúcich sa adaptácie by malo byť prijatie vhodného právneho rámca pre vnútroštátnu politiku v oblasti klímy, ktorým by sa stanovili záväzné, pravidelne aktualizované adaptačné ciele na meranie celkového pokroku pri budovaní odolnosti. Politiky v oblasti adaptácie by mali byť zamerané na oblasti alebo odvetvia, ktoré sú zvlášť zraniteľné voči zmene klímy, ktorých činnosti sú kľúčové pre odolnosť ďalších odvetví alebo ktoré majú značný význam pre národné hospodárstvo alebo verejné zdravie. Prednostne treba reagovať na tie vplyvy a riziká, ktoré by mohli ovplyvniť kritickú infraštruktúru alebo systémy s dlhou životnosťou alebo ktoré by mohli nezvratne ovplyvniť systémy, pričom treba zohľadňovať vzájomné pôsobenie so sociálno-ekonomickým rozvojom alebo s inými faktormi, ktoré nesúvisia so zmenou klímy. Na financovanie adaptácie je možné mobilizovať rôzne nástroje financovania EÚ. Členské štáty by pri navrhovaní svojich národných plánov v rámci príslušných fondov EÚ mali dať do popredia aspekty odolnosti proti zmene klímy. Žiaden z výdavkov by nemal poškodzovať adaptáciu: t. j. nemal by zvyšovať zraniteľnosť príjemcov ani iných subjektov.

(21) Najzraniteľnejšie komunity sú komunity, pri ktorých je zvýšená pravdepodobnosť, že ich zasiahne zmena klímy. Nerovnomerné vystavenie rôznych regiónov a sociálno-ekonomických skupín klimatickým vplyvom a ich citlivosť na tieto vplyvy zhoršujú už existujúce nerovnosti a zraniteľnosť. Spravodlivá odolnosť by mala znížiť nerovnomerné zaťaženie klimatickými rizikami a zaistiť spravodlivosť pri rozdeľovaní prínosov adaptácie.

(22) Riešenia blízke prírode ponúkajú účinné a nákladovo efektívne možnosti adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania, ak sa ich zavádzanie stimuluje prostredníctvom strategických rámcov, politík a financovania. Môžu sa realizovať samostatne alebo sa môžu začleňovať do iných adaptačných a zmierňujúcich opatrení v kombinácii s technologickými alebo infraštruktúrnymi riešeniami. Pri realizácii je potrebné zohľadniť zložitosť ekosystémov a predpokladané účinky zmeny klímy, miestny kontext, súvisiace záujmy a hodnoty a sociálno-ekonomické podmienky,

TÝMTO ODPORÚČA DÁNSKU PRIJAŤ OPATRENIA S CIEĽOM:

POKIAĽ IDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO NÁRODNÉHO ENERGETICKÉHO A KLIMATICKÉHO PLÁNU PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2018/1999

1. Stanoviť nákladovo efektívne dodatočné politiky a opatrenia, a to aj pre odvetvia dopravy a poľnohospodárstva, s cieľom prekonať predpokladaný rozdiel 10,5 percentuálneho bodu, aby sa splnil národný cieľ do roku 2030 znížiť emisie skleníkových plynov o 50 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005 podľa ESR. Poskytnúť aktualizované odhady na preukázanie toho, ako existujúce a plánované politiky zabezpečia dosiahnutie cieľa, a v prípade potreby špecifikovať, ako sa nástroje flexibility dostupné podľa ESR využijú na zaistenie súladu. Doplniť informácie o politikách a opatreniach, zrozumiteľne objasniť ich rozsah, harmonogram a podľa možnosti očakávaný vplyv zníženia emisií skleníkových plynov, a to aj v prípade opatrení v programoch financovania Úniou, ako je spoločná poľnohospodárska politika.

2. Určiť zdroje emisií CO_2, ktoré sa plánujú zachytiť.

([20]) Správa o pokroku opatrení EÚ v oblasti klímy za rok 2023, COM(2023) 653 final a *Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law* (Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Posúdenie pokroku pri adaptácii na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy), SWD(2023) 932.

3. Stanoviť konkrétny spôsob dosiahnutia národného cieľa v oblasti LULUCF vymedzeného v nariadení (EÚ) 2018/841. Zahrnúť ďalšie opatrenia v sektore LULUCF a kvantifikovať ich očakávané vplyvy, aby sa zaistilo, že odstraňovanie emisií skleníkových plynov v tomto sektore bude účinne zosúladené s cieľom EÚ pre čisté odstraňovanie do roku 2030 vo výške –310 miliónov ton ekvivalentu CO_2 a s cieľom danej krajiny pre odstraňovanie vo výške –441 kiloton ekvivalentu CO_2 stanoveným v nariadení (EÚ) 2018/841. Poskytnúť dodatočné informácie o plánovaných opatreniach vrátane kvantifikácie ich očakávaného vplyvu, pokiaľ ide o odstraňovanie emisií v sektore LULUCF. Poskytnúť jasné informácie o tom, ako sa na dosiahnutie národného cieľa čistých odstránených emisií dôsledne a účinne využívajú finančné prostriedky z verejných zdrojov (prostriedky Únie vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj štátna pomoc) a súkromné finančné prostriedky prostredníctvom systémov uhlíkového poľnohospodárstva. Poskytnúť informácie o stave a pokroku, ktorý sa má dosiahnuť pri zaisťovaní zlepšenia vyšších úrovní/geograficky explicitných súborov údajov na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie v súlade s časťou 3 prílohy V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999.

4. Poskytnúť dodatočnú analýzu príslušných zraniteľností voči zmene klímy a rizík súvisiacich so zmenou klímy, pokiaľ ide o dosiahnutie národných zámerov, cieľov a príspevkov a politiky a opatrenia v rôznych aspektoch energetickej únie. Lepšie načrtnúť a kvantifikovať prepojenie s osobitnými cieľmi a politikami energetickej únie, ktoré by mali politiky a opatrenia v oblasti adaptácie podporovať. Dostatočne podrobne stanoviť ďalšie politiky a opatrenia v oblasti adaptácie, aby sa podporilo dosiahnutie národných zámerov, cieľov a príspevkov Dánska v rámci energetickej únie.

5. Potvrdiť projekcie podielu energie z obnoviteľných zdrojov aspoň 71 % ako príspevok k záväznému cieľu EÚ na rok 2030 stanovenému v článku 3 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien, v súlade so vzorcom v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999. Potvrdiť súvisiacu orientačnú trajektóriu, ktorá dosiahne referenčné body na roky 2025 a 2027 podľa článku 4 písm. a) bodu 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

6. Poskytnúť odhadované trajektórie a dlhodobý plán zavádzania technológií v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na nasledujúcich desať rokov s výhľadom do roku2040. Zahrnúť orientačný cieľ pre inovačné technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 v znení zmien. Zahrnúť osobitný cieľ v záujme prispenia k orientačnému čiastkovému cieľu v oblasti budov na rok 2030. Potvrdiť, že projekcie uvedené v návrhu plánu prispievajú k plneniu záväzných cieľov v oblasti vykurovania a chladenia na obdobie 2021 – 2025 aj 2026 – 2030 a orientačného cieľa na dosiahnutie navýšenia podľa prílohy IA k smernici (EÚ) 2018/2001 v znení zmien. Potvrdiť, že podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore vykurovania a chladenia zostane v období do roku 2030 na úrovni prevyšujúcej 60 %. Potvrdiť, že projekcie uvedené v pláne prispievajú k plneniu záväznej úrovne používania palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v priemysle do roku 2030. Zahrnúť čiastkový cieľ pre pokročilé biopalivá a palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v doprave do roku 2030.

7. Ďalej vypracovať podrobné a kvantifikované politiky a opatrenia tak, aby sa umožnilo včasné a nákladovo efektívne dosiahnutie dánskeho národného príspevku k záväznému cieľu EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vo výške 42,5 % v roku 2030, pričom spoločným cieľom je jeho zvýšenie na 45 %. Podrobnejšie opísať technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, pre ktoré plánuje rýchlejšími a jednoduchšími postupmi určiť „oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov“. Opísať koncepciu povinnosti uloženej dodávateľom palív v odvetví dopravy v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 v znení zmien a zahrnúť porovnateľné opatrenia na podporovanie používania vodíka v priemysle a prípravu EÚ na obchodovanie s čistým vodíkom.

8. Zahrnúť posúdenie vnútroštátnych dodávok lesnej biomasy na energetické účely v období 2021 – 2030 v súlade so sprísnenými kritériami udržateľnosti uvedenými v článku 29 smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien a posúdenie súladu plánovaného využitia lesnej biomasy na výrobu energie s povinnosťami Dánska podľa revidovaného nariadenia o LULUCF, najmä na obdobie 2026 – 2030, spolu s vnútroštátnymi opatreniami a politikami na zaistenie takéhoto súladu. Zahrnúť opatrenia na podporu udržateľnej výroby biometánu vzhľadom na potenciál a výrobu udržateľného bioplynu/biometánu, profil spotreby a existujúcu infraštruktúru zemného plynu, využitie digestátu a aplikácie biogénneho CO_2 v Dánsku.

9. Poskytnúť v čo najväčšom rozsahu očakávaný harmonogram krokov vedúcich k prijatiu legislatívnych a nelegislatívnych politík a opatrení zameraných na transpozíciu a vykonávanie ustanovení smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien, najmä v prípade opatrení uvedených v predchádzajúcich bodoch.

10. Zahrnúť národný príspevok k energetickej efektívnosti v konečnej energetickej spotrebe na dosiahnutie záväzného cieľa konečnej energetickej spotreby EÚ na rok 2030 v súlade s článkom 4 smernice (EÚ) 2023/1791 a prílohou I k uvedenej smernici alebo rovnajúci sa opravenému indikatívnemu národnému príspevku, ktorý predloží Komisia každému členskému štátu do 1. marca 2024 podľa článku 4 ods. 5 uvedenej smernice. Zahrnúť národný príspevok k energetickej efektívnosti v primárnej energetickej spotrebe na dosiahnutie indikatívneho cieľa primárnej energetickej spotreby Únie v súlade s článkom 4 smernice (EÚ) 2023/1791 a prílohou I k uvedenej smernici. Uviesť množstvo zníženia spotreby energie, ktoré majú dosiahnuť všetky verejné subjekty rozčlenené podľa odvetví. Zároveň zahrnúť celkovú podlahovú plochu vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastnia verejné subjekty a ktoré sa majú každoročne renovovať, alebo zodpovedajúce úspory energie, ktoré sa majú dosiahnuť. Navrhnúť objem kumulatívnych úspor energie, ktorý sa má dosiahnuť za obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2030, a v relevantných prípadoch vysvetliť, ako sa stanovila ročná miera úspor a základný scenár výpočtu.

11. Stanoviť ucelené politiky a opatrenia na dosiahnutie národného príspevku k energetickej efektívnosti, a najmä uviesť spôsob, ako sa bude vykonávať zásada prvoradosti energetickej efektívnosti. Uviesť spoľahlivé programy financovania energetickej efektívnosti a systémy podpory, ktoré sú schopné mobilizovať súkromné investície a dodatočné spolufinancovanie, ako aj stanoviť opatrenia na úsporu energie s cieľom zabezpečiť dosiahnutie požadovaného objemu kumulatívnych úspor energie u konečného spotrebiteľa do roku 2030.

12. Zahrnúť aktualizovanú úroveň ambícií na zabezpečenie vysoko energeticky efektívneho a dekarbonizovaného vnútroštátneho fondu budov a na transformáciu existujúcich budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050. Zahrnúť priebežné míľniky na roky 2030 a 2040 a porovnanie s najnovšou dlhodobou stratégiou obnovy. Zahrnúť viac informácií o súvisiacich opatreniach týkajúcich sa budov a poskytnúť ich očakávaný vplyv na úspory energie.

13. Posilniť odolnosť energetického systému, a to najmä stanovením cieľa pre zavádzanie uskladňovania energie. Podrobnejšie vysvetliť, ako Dánsko plánuje podporiť zníženie dopytu po plyne, ako aj vypracovať podrobné politiky a opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa do roku 2030. Posúdiť primeranosť ropnej infraštruktúry (rafinérie, zásoby ropy) s očakávaným poklesom dopytu po rope a prechodom na nízkouhlíkové alternatívy.

14. Predložiť jasné zámery a ciele pre reakciu na strane spotreby, aby sa zvýšila flexibilita energetického systému na základe posúdenia potrieb flexibility, a opísať ďalšie opatrenia na uľahčenie integrácie energetického systému v súvislosti s článkom 20a smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien.

15. Ďalej rozvíjať prístup k riešeniu energetickej chudoby, a to aj posúdením situácie súčasných dotknutých domácností a uvedením konkrétneho merateľného cieľa zníženia, ako sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1999, a pri zohľadnení odporúčania (EÚ) 2023/2407. Uprednostňovať účinné a vhodne zamerané štrukturálne opatrenia na riešenie hlavných príčin energetickej chudoby.

16. Podrobnejšie objasniť národné ciele v oblasti výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti na zavádzanie čistých technológií a súčasne stanoviť spôsob ich dosiahnutia na roky 2030 a 2050 s cieľom podporiť dekarbonizáciu priemyslu a transformáciu podnikov na emisne neutrálne a obehové hospodárstvo. Predložiť politiky a opatrenia na podporu rozvoja projektov v oblasti emisnej neutrálnosti vrátane projektov významných pre energeticky náročné priemyselné odvetvia. Opísať najmä predvídateľný a zjednodušený regulačný rámec pre postupy vydávania povolení a spôsob, akým sa v prípade potreby zjednoduší prístup k vnútroštátnemu financovaniu. Poskytnúť podrobné politiky a opatrenia, ktoré umožnia rozvoj zručností súvisiacich s čistou energiou a uľahčia otvorené obchodovanie pre odolné a udržateľné dodávateľské reťazce kľúčových emisne neutrálnych komponentov a zariadení.

17. Špecifikovať reformy a opatrenia na mobilizovanie súkromných investícií potrebných na dosiahnutie cieľov v oblasti energetiky a klímy. Poskytnúť komplexný a konzistentný prehľad verejných a súkromných investičných potrieb súhrnne a podľa odvetví. Doplniť prístup zhora nadol pre celé hospodárstvo posúdením konkrétnych projektov zdola nahor. Zahrnúť prehľad celkových investičných potrieb s dodatočnými informáciami o vnútroštátnych, regionálnych a únijných zdrojoch financovania, ako aj o súkromných finančných zdrojoch, ktoré sa majú mobilizovať. Doplniť krátky opis druhu mechanizmu finančnej podpory zvoleného na vykonávanie politík a opatrení, ktoré sa financujú z verejného rozpočtu, a použitia kombinovaných finančných nástrojov, ktoré využívajú granty, úvery, technickú pomoc, verejné záruky vrátane úlohy národných podporných bánk v príslušných mechanizmoch a/alebo spôsobu mobilizovania súkromného financovania. Ako zdroj financovania zvážiť nákladovo efektívne prevody na iné členské štáty v súlade s nariadením o spoločnom úsilí. Poskytnúť rozsiahle posúdenie makroekonomického vplyvu plánovaných politík a opatrení.

18. Podrobne opísať analytický základ poskytnutím projekcií v rámci plánovaných politík a opatrení týkajúcich sa vývoja energetického systému s výhľadom do roku 2040.

19. Vysvetliť, ako a dokedy plánuje Dánsko zrušiť zvyšné dotácie na fosílne palivá.

20. Poskytnúť podrobnejšie informácie o sociálnych dôsledkoch klimatickej a energetickej transformácie, jej dôsledkoch na zamestnanosť a zručnosti alebo akýchkoľvek iných distribučných vplyvoch a o plánovaných cieľoch, politikách a opatreniach na podporu spravodlivej transformácie. Spresniť formu podpory, vplyv iniciatív, cieľové skupiny a vyhradené prostriedky pri súčasnom zohľadnení odporúčania Rady týkajúceho sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo ([21]). V čo najväčšom rozsahu zahrnúť viac prvkov s cieľom poskytnúť primeraný analytický základ pre vypracovanie budúceho sociálno-klimatického plánu v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ([22]) vrátane uvedenia spôsobu posudzovania problémov a sociálneho vplyvu systému obchodovania s emisiami v prípade spaľovania palív v budovách, cestnej doprave a v ďalších odvetviach na najzraniteľnejších, ako aj identifikovať potenciálnych príjemcov a príslušný politický rámec. Vysvetliť, ako prispeje politický rámec určený v NEKP k vypracovaniu sociálno-klimatického plánu Dánska a ako sa zaistí súlad medzi týmito dvoma plánmi.

21. Poskytnúť jasný a podrobnejší prehľad o tom, ako konzultačný proces umožnil účasť všetkých príslušných orgánov, občanov a zainteresovaných strán vrátane sociálnych partnerov pri vypracúvaní návrhu aj konečného znenia aktualizovaného plánu.

22. Rozšíriť už existujúcu dobrú regionálnu spoluprácu pokračovaním v úsilí o podpísanie všetkých potrebných dvojstranných dohôd o solidarite v oblasti bezpečnosti dodávok plynu so svojimi susedmi (s Poľskom) vrátane dohôd vyplývajúcich z budovania novej cezhraničnej infraštruktúry.

POKIAĽ IDE O SÚLAD VNÚTROŠTÁTNYCH OPATRENÍ S CIEĽOM DOSIAHNUŤ KLIMATICKÚ NEUTRALITU A SO ZABEZPEČOVANÍM POKROKU PRI ADAPTÁCII PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2021/1119

1. Zavŕšiť budovanie vhodného právneho rámca pre politiku a opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov a dostupných nástrojov pre klimatické predpovede a včasné varovanie zabezpečiť, aby priority, stratégie, politiky, plány a úsilie v oblasti adaptácie boli primerané predvídaným budúcim zraniteľnostiam a rizikám v oblasti klímy. Dať aspekty odolnosti proti zmene klímy viac do popredia pri využívaní podpory z programov financovania Úniou, ako je spoločná poľnohospodárska politika a iné príslušné fondy EÚ. Finančné prostriedky EÚ by sa mali vynakladať tak, aby zvyšovali odolnosť proti zmene klímy a nezvyšovali zraniteľnosti (t. j. v súlade so zásadou „nespôsobovať významnú škodu“ adaptácii na zmenu klímy).

2. Zapojiť skupiny zainteresovaných strán, ktoré sú zvlášť zraniteľné voči vplyvom zmeny klímy, do návrhu a vykonávania politiky Dánska v oblasti adaptácie. Zdokumentovať postupy a závery príslušných konzultácií.

3. Podporovať v národných stratégiách, politikách a plánoch riešenia blízke prírode a adaptáciu založenú na ekosystémoch a poskytovať investície na ich zavádzanie.

V Bruseli 18. decembra 2023

Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie

([21]) Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1).